

MONOGRAFIA JUDEȚULUI BIHOR

Cuprins

1. Prezentare generală a județului.....	3
2. Indicatori sintetici ai activității economice.....	10
3. Agenți economici.....	11
4. Industrie și construcții	16
5. Agricultură și silvicultură	18
6. Transporturi	23
7. Comerț exterior.....	25
8. Forța de muncă și veniturile salariale	30
9. Activitatea bancară	32
10. Investiții străine	37
Bibliografie.....	40

1. Prezentare generală a județului

1.1. Situație geografică

Județul Bihor este așezat în partea nord-vestică a României, pe cursurile râurilor Crișul Repede și Crișul Negru, mărginit la est de Munții Apuseni, iar la vest de Câmpia Tisei, având ca vecini: la nord județul Satu Mare; la est județele Sălaj, Cluj, Alba; la sud județul Arad; la vest Ungaria.

1.2. Suprafața

Județul Bihor are o suprafață de 7 544 km².

1.3. Clima

Clima continental-moderată se află sub influența maselor de aer vestice, mai umede și mai răcoroase. Temperatura medie anuală variază între 6°C și 10,5°C, iar cantitățile de precipitații cresc de la vest spre est, fiind cuprinse între 500 și 1200 mm.

1.4. Forme de relief

Având o întindere de 7 535 km², județul Bihor ocupă 3 la sută din suprafața țării, beneficiind de toate formele de relief, dispuse în trepte de la est la vest: Munții Șes sau Plopiș, Munții Pădurea Craiului, Munții Vlădeasa, Munții Bihorului, Munții Codru-Moma – în ordinea succesiunii lor de la nord spre sud; dealuri: Dealurile Crișene, ca o subdiviziune a Dealurilor de Vest; câmpii: Câmpiile Ierului și Nirului la nord și Câmpia Crișurilor la sud.

1.5. Resurse naturale

Bogățiile naturale ale subsolului sunt reprezentate prin resursele de lignit (la Popești, Borumlaca, Vărzari, Suplacu de Barcău, Oșorhei), bauxită (Munții Pădurea Craiului), nisipuri bituminoase (Derna, Tătăruș), petrol (Suplacu de Barcău), argile refractare (Bălnaca, Șunciuș), marmură (Băița, Chișcău), bentonită (Vadu Crișului), precum și prin izvoare cu ape geotermale (lângă Oradea - Băile Felix și Băile 1 Mai, Madăras, Rabagani și Tamașeu) și ape minerale (Tinca și Stâna de Vale). Resursele solului sunt formate din suprafețe întinse ocupate de păduri (cer, gorun, gârniță, fag, brad, molid), pășuni și fânețe naturale.

1.6. Rețeaua hidrografică

Rețeaua hidrografică, formată din râurile Crișul Repede, Crișul Negru, Barcău și afluenții lor, prezintă mari variații de nivel, fapt ce a impus regularizarea cursurilor. Râurile aparțin bazinului hidrografic al Crișurilor – Barcău (68 km pe teritoriul județului), Crișul Repede (101 km pe teritoriul județului), Crișul Negru (136 km pe teritoriul județului), Ieru, respectiv afluenții acestora.

Din a doua jumătate a secolului al XIX-lea a început amenajarea rețelei hidrografice, pentru a limita amploarea inundațiilor și pentru a deseca zonele joase cu exces de umiditate, prin crearea a numeroase canale printre care și Canalul Colector ce leagă Crișul Repede de Crișul Negru. Lacurile naturale sunt puține, cele mai importante fiind: Lacul Șerpilor și Lacul cu Stuf de lângă Salonta. Dintre lacurile antropice se remarcă: cele de baraj (Lacul Leșu, de pe valea Iadei, cel mai însemnat) și heleșteele din zona de câmpie. Cele mai mari heleștee sunt cele amenajate în scop piscicol: Cefa (598 ha), Tămașda (200 ha), Homorog (95 ha), Inand (30 ha).

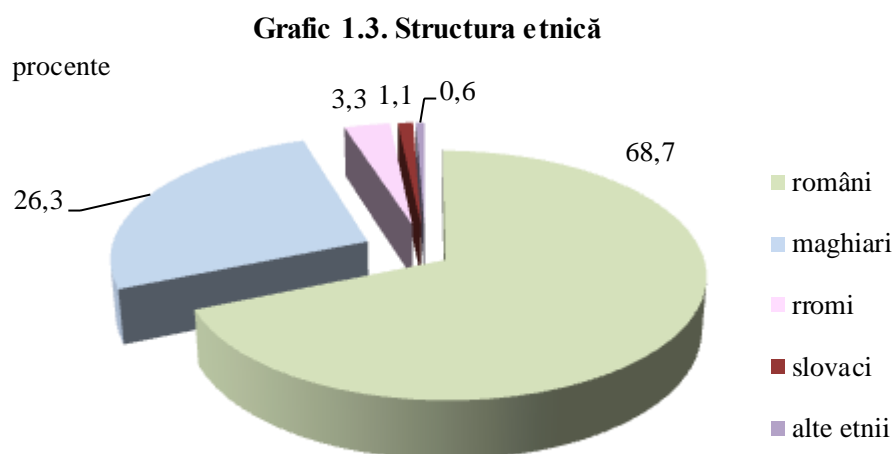
1.7. Populația (număr, densitate, structura etnică, grad de urbanizare)

Populația județului Bihor a înregistrat o tendință crescătoare până în anul 1990, după care s-a redus progresiv. Dacă în anul 1930 județul Bihor număra 527 216 locuitori, în 1977 a ajuns la 633 094 locuitori, iar în anul 1992 la 638 863 locuitori, ulterior populația a scăzut continuu, ajungând la 600 246 locuitori în anul 2002, număr care s-a diminuat în anii următori; la 1 iulie 2011 populația județului era de 592 242.

Din totalul de 592 242 de locuitori, 48,55 la sută reprezintă populația de sex masculin, iar 51,45 la sută, populația de sex feminin.

La 1 iulie 2011, populația urbană era de 296 644 locuitori (50,09 la sută), iar cea rurală 295 598 locuitori (49,91 la sută). În cadrul populației urbane ponderea cea mai mare o are populația municipiului Oradea, care este și reședință de județ, în număr de 204 358 locuitori (68,89 la sută), urmat de Salonta cu 18 146 locuitori, Marghita cu 16 919 locuitori, Secuieni cu 11 786 locuitori și Beiuș cu 11 096 locuitori.

Structura etnică (provizorie) în anul 2011 se prezintă astfel: 68,7 la sută români (377 445 persoane), 26,3 la sută maghiari (144 736 persoane), 3,3 la sută rromi (18 149 persoane), 1,1 la sută slovaci (5 780 persoane), 0,6 la sută alte etnii.

Sursa: INS

1.8. Număr de localități (municipii, orașe, comune)

Județul Bihor cuprinde: 4 municipii, 6 orașe și 91 de comune. Principalele localități ale județului Bihor sunt: municipiul Oradea (care este și reședință de județ), municipiile Salonta, Beiuș și Marghita, orașele Aleșd, Nucet, Secuieni, Ștei, Valea lui Mihai și Vașcău.

1.9. Scurte prezentări ale reședinței de județ și ale principalelor orașe

Municipiul Oradea este situat în vestul României, pe râul Crișul Repede, în imediata apropiere a graniței cu Ungaria. Totodată Oradea este și cel mai important oraș din regiunea istorică Crișana. Apariția omului pe teritoriul Oradei datează încă de la sfârșitul paleoliticului mijlociu (50 000-35 000 î.Hr.).

Dezvoltarea localității a fost influențată, în mare măsură, de construirea unei mănăstiri pe teritoriul Oradei și a unei cetăți în jurul acesteia. Regele Ladislau întemeiază aici și o episcopie, iar la aproximativ un secol de la moartea sa este înmormântat în mănăstirea ridicată din porunca sa.

Oradea a fost atestată documentar în anul 1113, fapt atestat într-o diplomă a abatiei benedictine din Zobor. Atacurile repetate ale prințului morav Svatopluk, în calitatea sa de aliat al împăratului german Henric al IV-lea, asupra unui număr însemnat din așezările de pe Valea Vahului și a Nitrei (din Slovacia de astăzi) au reprezentat contextul în care s-a utilizat pentru prima dată toponimul Oradea – denumită Varadinum.

De-a lungul timpului, Oradea a trecut prin numeroase evenimente importante, fie că este vorba de marea invazie mongolă între anii 1241-1242, când o parte din armata de invadatori s-a îndreptat spre cetatea de la Oradea pe care o va supune unui asediu, iar ulterior cucerii și o va arde, sau de rapida incursiune otomană asupra orașului din 7 februarie 1474, când oștile lui Ali Oglu Malcovici au atacat Oradea, profitând de absența lui Matei Corvin din țară. Nici începutul secolului al XVI-lea nu a fost mai puțin tumultuos, Oradea fiind marcată de bătălia de la Mohacs din 1526, în urma căreia trupele turcesti au reușit să obțină o victorie zdrobitoare asupra oștilor aparținând regatului maghiar (însuși regele Ludovic al II-lea va cădea pe câmpul de luptă).

Un moment esențial în evoluția urbei l-a reprezentat constituirea voievodatului Transilvaniei în principat independent. Pusă în situația de a alege fie ralierea la Ungaria habsburgică a lui Ferdinand sau la noul principat, Oradea își declară inițial atașamentul față de habsburgi, pentru ca în cele din urmă, după mai multe tergiversări, să decidă în 1544 alipirea la Transilvania.

La jumătatea secolului al XIX-lea are loc și unificarea celor 4 orașele din jurul cetății (Oradea-Olosig, Oradea-Orașul Nou, Oradea-Subcetate și Oradea-Velenta) sub o singură administrație.

Din cauza presiunilor diplomatice la adresa României în vara anului 1940, partea de nord a Transilvaniei (inclusiv Oradea) a fost cedată Ungariei. Patru ani mai târziu, însă, evenimentele din cursul verii anului 1944 au creat României condiții favorabile întoarcerii armelor împotriva Germaniei și eliberării nordului Transilvaniei. Astfel, la 11 martie 1944 în întreaga Transilvanie

de nord-vest s-a instaurat administrația militară sovietică, iar la 9 martie 1945, după instaurarea guvernului P.Groza, a fost restabilită administrația română. Orașul cunoaște o dezvoltare rapidă, după anul 1945, în apropiere aflându-se și renumitele Stațiuni Felix și 1 Mai, recunoscute atât în țară, cât și în străinătate pentru apele lor termale.

Municipiul Aleșd se situează în depresiunea Vad-Borod, pe Crișul Repede, la o altitudine medie de 224 m, la poalele Munților Plopiș la nord-est și la poalele Munților Pădurea Craiului, la sud de oraș. Distanța față de municipiul Oradea este de 38 km.

Trecutul istoric este strâns legat de cetatea Piatra Șoimului, situată pe o stâncă la mică distanță de oraș. Cetatea a fost construită în a doua jumătate a secolului al XIII-lea și a fost atestată documentar în anul 1306.

Prima atestare documentară a Aleșdului o regăsim în jurul anilor 1291-1294, când apare într-un registru de dijme episcopale sub numele de *Villa Elusd*. El a fost înființat prin colonizare de către stăpânii cetății, pe domeniul acesteia. În anul 1332 este consemnată cu numele *Sacerdos de Villa Elesd*, iar în 1622 cu toponimul *Elesd*.

Municipiul Beiuș (în maghiară *Belényes*) este situat în estul județului Bihor, în depresiunea cu același nume, la poalele Munților Apuseni. Orașul se află la 20 km de Ștei și la 62 km de Oradea.

Prima mențiune a localității datează din anul 1096 (conform autorului „Școalele din Beiuș”), iar ca oraș a existat înainte de 1241, dovadă fiind că la 1241 se vorbește de un district al Beiușului complet pustiit de tătari în timpul invaziilor din 1241-1246. În documentele din perioada 1291-1442 localitatea apare cu toponimele *Benenus*, *Benens*, *Belenus*, *Voyuoda de Bivinis* sau *Belenyes*. Până la începutul secolului al XX-lea s-a folosit mai mult denumirea de *Binș* (și continuă să fie numit astfel în graiul regiunii). Documentele atestă că în secolul al XVIII-lea în orașul Beiuș și împrejurimi înfloresc agricultura, meșteșugurile, comerțul, astfel că spre sfârșitul secolului și începutul noului secol Districtul Beiuș cuprindea un târg – Beiușul și 72 de sate.

La sfârșitul secolului al XVIII-lea a fost ridicată biserica română unită cu hramul Sf. Dumitru, sfințită în anul 1800 de episcopul Ignațiu Darabant.

Ceea ce a impulsionat în mod deosebit dezvoltarea orașului și ridicarea sa culturală a fost înființarea în anul 1828 de către episcopul Samuil Vulcan a unui gimnaziu român unit (greco-catolic), devenit în 1988 Colegiul Național „Samuil Vulcan”. Înființarea gimnaziului de la Beiuș a constituit un eveniment de mare însemnătate pentru românii din Transilvania, deoarece a format intelectuali români care au devenit purtători ai emancipării culturale și politice a românilor transilvăneni.

După Primul Război Mondial se impunea ca o necesitate redresarea economică a Țării Beiușului. Reforma agrară din anul 1921 a adus unele îmbunătățiri, contribuind la dezvoltarea relațiilor de producție capitaliste din agricultură și ameliorând situația materială a unei părți a țărănimii.

Perioada Dictatului de la Viena a fost dificilă pentru orașul Beiuș care, fiind situat în partea netransferată Ungariei, a devenit reședință de județ, unde au fost mutate toate autoritățile și instituțiile județene, împreună cu personalul lor. În plus, a trebuit să facă față unui mare număr de refugiați din zonele cedate Ungariei, în condițiile în care orașul și locuitorii nu erau suficient de înstăriți. Cu toate acestea, în oraș existau comercianți, mici meseriași, circa 236 funcționari, un dispensar, un spital, precum și instituții publice: prefectura, primăria, judecătoria mixtă, comisariatul de poliție, percepția fiscală, garda financiară, ocolul silvic, oficiul PTT, spitalul de stat, gara CFR, regimentul 35 artilerie, biserici, școli. În oraș mai funcționau o sală de teatru, un cinematograful, un hotel, un cămin de ucenici.

1.10. Monumente istorice, de arhitectură și artă, muzee, instituții culturale

Județul Bihor și în special municipiul Oradea dețin multe monumente istorice, de arhitectură, artă, instituții culturale. Printre cele mai importante se remarcă: Castelul de Vânătoare de la Aleșd (astăzi Schitul Sf. Ilie), Castelul Bathyanyi (în prezent spitalul Aleșd), Cazinoul de la Băile 1 Mai, Castelul Zichy de la Diosig, Muzeul de etnografie Horea și Aurel Fluture, Castelul Csaky din Marghita (astăzi Primăria), Strandul Apollo de la Băile Felix, Ansamblul Urban Centru Istoric din Oradea, Basilica Romano Catolica Oradea, Casa Poynar din Oradea, Clausul Mănăstirii Franciscanilor (în prezent Spitalul Militar), Hala de Comerț (astăzi Facultatea de Medicină), Palatul Vulturul Negru, Apollo, Palatul de Justiție, Palatul Episcopal, Palatul Poștelor, clădirea Primăriei, Biserica Ortodoxă cu Lună, Teatrul de Stat, toate din Oradea, Băile Felix, Băile 1 Mai (Lacul cu nuferi – rezervație naturală), Fenomenul carstic de pe Dealul Somleului, Avenul de la Betfia, bisericile din lemn etc.

Principalele muzee care se află pe teritoriul județului sunt:

- Muzeul Memorial Ady Endre;
- Muzeul memorial Iosif Vulcan;
- Muzeul Memorial Arany Janoš;
- Muzeul Memorial Aurel Lazăr;
- Muzeul de Etnografie La Fluturi;
- Muzeul Municipal Beiuș;
- Muzeul Țării Crișurilor.

1.11. Obiective turistice și unități de cazare

La 31 iulie 2011 județul Bihor dispunea de 49 hoteluri și moteluri, 3 hosteluri, 4 cabane turistice, 4 campinguri, 21 vile turistice și bungalouri, 3 tabere de elevi, 7 pensiuni turistice urbane,

37 pensiuni turistice rurale. Capacitatea de cazare era de 9 718 locuri și de 2 613,2 mii locuri de cazare pe an, cu un grad de utilizare de 38,4 la sută.

Principalele obiective turistice din județul Bihor sunt: Biserica Ortodoxă cu Lună din Oradea, Bisericile din lemn de la Brădet, Stănțești, Brustur, Castelul Zichy de la Diosig, Cetatea Adrian, Cetatea Oradea, Groapa Ruginoasa, Lacul Cefa, Munții Padiș, Peșterile Urșilor, Scărișoara, Meziad, Bătrânului, Băile Felix, Băile 1 Mai, Stâna de Vale, Vârtop-Arieșeni.

Rezervații naturale mai importante ale județului Bihor sunt: Calcarele din Valea Crișului Miheleu, Tășad, Complexul Hidrografic Valea Rece, Complexul Carstic din Valea Ponorului, Cetatea Rădesei, Defileul Crișului Repede și Negru, Groapa Ruginoasa, Groapa Bârsa, Lacurile fosiliere de la Cornișel, Dealu Șomleu, Valea Lionii-Peștiș, Parcul Național Cefa, Pădurea cu narcise de la Oșorheu, Poiana cu narcise de la Gorniște, Platoul Carstic Padiș, peșterile Valea Leșului, Ciurul Ponor, Ciur-Izbuț, Farcu, Gălășeni, Oșoi, Toplița, Urșilor, Vacii, Vântului, Valea Galbenei, Vârful Buteasa etc.

1.12. Personalități importante pe plan național și internațional

Dintre personalitățile marcante ale județului, care s-au remarcat pe plan național și internațional, amintim: Péter Váradi – arhiepiscop de Kalocs (circa 1450), Petruș Pásmány – cardinal primat al Ungariei cu sediul la Nagyszombat (1570-1637), Sigismund Báthory – principe de Transilvania (1572-1613), Gabriel Báthory (în maghiară: Báthory Gábor) – principe de Transilvania (1589-1613), Francisc Rehédei – principe de Transilvania (1610-1667), Mihály Teleky – cancelar al Transilvaniei (1634-1690), Emanuil Gojdu – avocat și patriot român de origine aromână (1802-1870), care a lăsat moștenire întreaga sa avere Fundației Gojdu, József Nagysándor – general (1804-1849), Dezső Szilágyi – avocat, ministru al justiției (1840), Freiherr Arthur von Hübl – mareșal locotenent austriac, chimist și cartograf (1853-1932), Iosif Vulcan, (1841, 1907) – academician, animator cultural, publicist și scriitor român, George Politzer – filozof francez și teoretician marxist (1903-1942), Brunó Straub – șef de stat al Ungariei între 1988-1989 (născut 1914), Aurel Pop – pictor (1921-2003), Ovidiu Cotruș (pseudonim *Ovidiu Sabin*) – poet și critic literar (1924-1977), Mircea Malița (născut în 1927) – matematician, eseist, academician, diplomat (ambasador în SUA și director al Bibliotecii române din New York), ministru de externe, profesor universitar, Ioan Pop de Popa (născut în 1927) – profesor doctor docent, medic cardiolog, specialist în chirurgie cardio-vasculară, care a efectuat prima operație pe cord deschis din România, Romulus Vulpescu – poet, scriitor, traducător (1933-2012), Iulia Varaday – cântăreață germană de operă (născută în 1941), Iosif Demian – regizor (născut în 1941), Gheorghe Gorun – istoric și muzeolog (născut în 1949).

1.13. Unități de învățământ

În județul Bihor procesul de învățământ în anul școlar 2011-2012 s-a desfășurat în 220 de unități de învățământ cu personalitate juridică, respectiv: 50 grădinițe, 112 școli, 53 licee, o unitate de învățământ postliceal, 4 unități de învățământ superior. În perioada 2011-2012 în procesul de

învățământ au fost cuprinși 117 458 persoane, astfel: 21 556 preșcolari, 48 697 elevi în învățământul primar și gimnazial, 28 503 elevi în învățământul liceal, 289 de elevi în cel profesional, 2 623 persoane în învățământul postliceal și de maiștri și 15 790 persoane în învățământul superior.

În municipiul Bihor își desfășoară activitatea universitățile: Universitatea Babeș-Bolyai, Universitatea Oradea, Universitatea Creștină Partium și Universitatea Vasile Goldiș.

1.14. Rețeaua sanitară a județului Bihor

		număr unități sanitare					
Unități sanitare	Forma de proprietate	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Spitale	Total	15	14	15	16	16	12
	Proprietate privată	0	0	0	1	1	...
Dispensare medicale	Total	5	5	5	5	5	5
Creșe	Total	14	14	17	17	17	18
	Proprietate publică	14	14	16	16	16	...
Farmacii	Total	199	197	203	250	223	275
	Proprietate privată	179	179	184	231	204	...
Centre de sănătate	Total	3	3	2	2	2	4
	Proprietate publică	3	3	2	2	2	4
Laboratoare de tehnică dentară	Total	78	79	78	78	78	78
	Proprietate privată	78	78	78	78	78	78
Cabinete medicale de medicină generală	Total	16	9	14	7	7	7
	Proprietate privată	14	7	7	7	7	7
Cabinete medicale de familie	Total	336	331	336	339	357	360
	Proprietate privată	107	329	333	330	356	...
Cabinete medicale de specialitate	Total	136	149	169	176	217	239
	Proprietate privată	134	146	165	176	217	...
Alte tipuri de cabinete medicale	Total	11	13	9	9	8	8
	Proprietate privată	1	4	1	1	1	...

Sursa: INS – Anuarul Statistic al României 2011, 2012, Anuarul Statistic al județului Bihor 2010, 2011

Notă: ... - lipsă date

La sfârșitul anului 2011 județul Bihor dispunea de 12 spitale, 5 dispensare medicale, 18 creșe, 275 farmacii, 4 centre de sănătate, 78 laboratoare de tehnică dentară, 7 cabinete de medicină generală, 360 cabinete de familie, 239 cabinete medicale de specialitate și 8 alte tipuri de cabinete. Din totalul unităților sanitare majoritatea sunt private cu excepția spitalelor. În perioada 2006-2011, numărul a crescut continuu la cabinetele medicale de specialitate, cabinetele

medicale de familie, farmacii, la restul s-a menținut pe întreaga perioadă, exceptând spitalele care s-au redus în 2011 ca urmare a măsurilor luate de guvern de închidere a unora dintre ele.

număr personal sanitar

Anul	Paturi în spitale	Medici	Stomatologi	Farmaciiști	Personal sanitar mediu
2006	4 274	1 151	383	321	3 661
2007	4 250	1 180	435	353	3 902
2008	4 272	1 544	483	460	4 081
2009	4 340	1 624	517	494	3 941
2010	4 045	1 734	581	471	3 842
2011	3 763	1 866	592	486	3 763

Sursa: INS – Anuarul Statistic al României 2011, 2012; Anuarul Statistic al județului Bihor 2010, 2011

Numărul paturilor din spitale a fost relativ constant în perioada 2006-2009, după care s-a redus în 2010 și 2011 ca urmare a închiderii unor spitale; în anul 2011 acestea însumau 3 763 locuri. În anul 2011 activitatea medicală a fost desfășurată de 1 866 medici, 592 stomatologi, 486 farmaciști și 3 763 cadre medicale cu studii medii. Trebuie menționat faptul că majoritatea cadrelor medicale își desfășoară activitatea în municipiul Oradea și în celelalte orașe, mediul rural fiind defavorizat atât ca număr de personal medical, cât și ca unități sanitare, în special în zonele montane și submontane.

2. Indicatori sintetici ai activității economice

2.1. PIB al județului și ponderea acestuia în PIB al României

miliarde lei, prețuri curente

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Total economie	344 650,6	416 006,8	514 700,0	501 139,4	523 693,3	556 708
Regiunea nord-vest	40 806,2	50 724,1	58 638,8	57 900,2	59 292,5	61 369,8
Județul Bihor	9 475,4	11 488,9	13 422,8	12 751,3	13 345,4	14 123,1

procente

Ponderea județului în total economie	2,75	2,76	2,61	2,54	2,55	2,54

Sursa: INS – Anuarul statistic al României 2010, 2011; Anuarul statistic al județului Bihor 2010, 2011, 2012, Comisia Națională de Prognoză – Evoluția principalilor indicatori economico-financiari

În perioada 2006-2008 produsul intern brut al județului Bihor a crescut în fiecare an, dar în anul 2009 a avut loc o reducere a acestuia, urmată de o creștere în anii 2010 și 2011. Ponderea acestuia în produsul intern brut al țării s-a redus continuu, de la 2,75 la sută în 2006 până în anul 2009, pondere care se menține relativ constantă până în anul 2011.

PIB pe locuitor la nivelul județului și raportul dintre acesta și media națională

euro/locuitor

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Total economie	4 530	5 788	6 469	5 509	5 792	6 152
Regiunea de nord-vest	4 241	5 577	5 850	5 026	5 185	5 342
Județul Bihor	4 519	5 656	6 142	5 074	5 350	5 627

procente

PIB/locuitor al județului față de media pe țară	99,76	97,71	94,94	92,10	92,36	91,46

Sursa: INS – Anuarul statistic al României 2010, 2012; Anuarul statistic al județului Bihor 2010, 2011, Comisia Națională de Prognoză – Evoluția principalilor indicatori economico-financiari

Analizând indicatorii sus-menționați se poate constata că produsul intern brut al județului Bihor se afla în anul 2006 aproape la același nivel cu cel pe țară (99,76 la sută), nivel care scade continuu până în anul 2011 (91,46 la sută), dar este superior produsului intern brut pe regiune, acest lucru datorându-se existenței mai multor firme care produc pentru export.

3. Agenți economici

3.1. Numărul societăților comerciale

Denumire indicator	Perioada					
	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Nr. societăților comerciale	16 481	18 074	19 207	18 620	16 641	15 284
Cifra de afaceri (milioane lei)	16 672,4	18 482,7	22 555,7	20 418,9	22 313,5	26 343,6
Investiții brute (milioane lei)	2 036,3	3 048,9	3 183,9	2 021,9	1 830,7	2 202,4
Investiții nete (milioane lei)	1 633,9	2 158,1	1 969,3	1 361,5	1 346,0	1 636,5

Sursa: INS – Anuarul Statistic al României 2010, 2011, 2012; Anuarul Statistic al județului Bihor 2010, 2011

Numărul societăților comerciale a consemnat un trend crescător până în 2008, scăzând până în 2011 sub nivelul din 2006. Cifra de afaceri a avut același trend crescător până în 2008, a scăzut în anul 2009 și s-a majorat din nou în anii 2010-2011. Investițiile brute și nete au avut aceeași evoluție ca și cifra de afaceri și numărul societăților comerciale; au crescut până în 2008, urmate de o reducere în 2009-2010, apoi creștere în 2011, dar cu mult sub nivelul atins în anii 2007-2008, ca urmare a crizei economico-financiare și dificultăților întâmpinate în obținerea de fonduri de investiții.

număr societăți comerciale

Activități	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Agricultură, silvicultură și pescuit	451	522	498	560	576	572
Industria extractivă	36	41	52	74	65	65
Industria prelucrătoare	2 060	2 111	2 039	1 939	1 770	1 668
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	20	25	16	19	22	30

Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	...	...	55	59	69	71
Construcții	1 172	1 586	1 977	1 977	1 580	1 422
Comerț cu ridicata și cu amănuntul	7 230	7 388	7 453	6 774	6 104	5 519
Transport și depozitare	1 437	1 716	1 790	1 823	1 718	1 653
Hoteluri și restaurante	767	830	905	1015	880	790
Informații și comunicații	...	...	483	492	431	402
Intermedieri financiare și asigurări	171	239	244	269	221	196
Tranzacții imobiliare	2 401	2 804	441	442	383	315
Activități profesionale, științifice și tehnice	...	...	1 655	1 715	1 493	1 345
Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	...	...	694	617	528	505
Învățământ	22	32	49	56	56	55
Sănătate și asistență socială	321	349	326	326	338	319
Activități de spectacole, culturale și recreative	...	...	133	136	120	110
Alte activități de servicii	393	431	397	327	287	247
Total	16 481	18 074	19 207	18 620	16 641	15 284

Sursa: INS – Anuarul Statistic al României 2011; Anuarul Statistic al județului Bihor 2010,2011

Analizând evoluția societăților comerciale în dinamică se poate observa că în perioada 2006-2008 acestea au crescut de la 16 481 la 19 207 unități, după care s-au redus continuu până în 2011, ajungând la 15 284 unități. În structură, ponderea însemnată o dețin cele din comerț, urmate de cele din tranzacții imobiliare, industria prelucrătoare, transport și depozitare, construcții, hoteluri și restaurante, agricultură, silvicultură și pescuit etc.

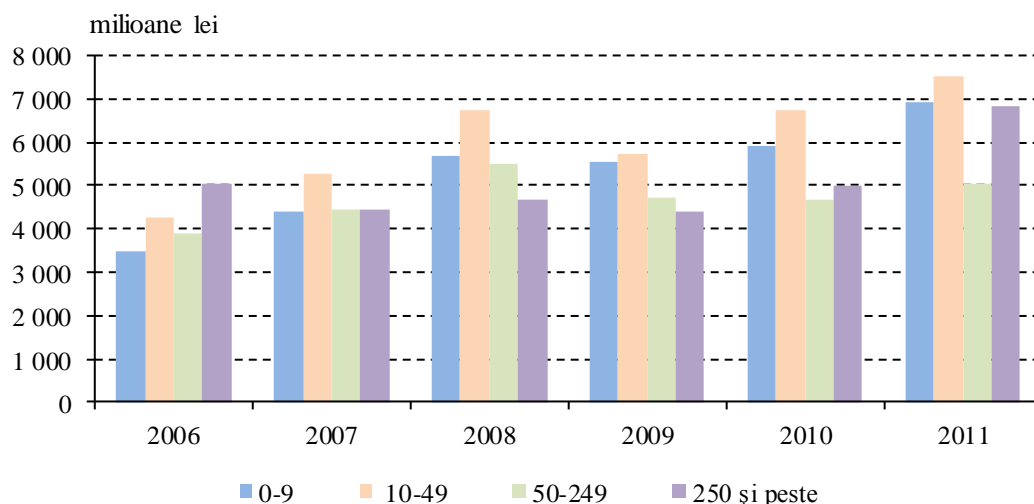
număr societăți comerciale

Anul	Total	Clasa de mărime (după numărul de salariați)			
		0-9	10-49	50-249	250 și peste
2006	16 481	14 532	1 527	355	67
2007	18 074	15 976	1 697	337	64
2008	19 207	17 119	1 690	337	61
2009	18 620	16 630	1 642	295	53
2010	16 641	14 684	1 657	251	49
2011	15 284	13 149	1 785	292	58

Sursa:INS – Anuarul Statistic al României 2010, 2011; Anuarul Statistic al județului Bihor 2010, 2011

Din datele prezentate în tabelul de mai sus, se poate observa că ponderea cea mai mare o dețin societățile comerciale cu 0-9 salariați, urmate de cele cu 10-49 salariați. În intervalul 2006-2011, numărul societăților comerciale care a consemnat creștere față de începutul perioadei sunt cele cu 10-49 salariați.

Grafic 3.1. Cifra de afaceri a unităților locale active pe clase de mărime

Sursa: INS – Anuarul Statistic al României 2010, 2011; Anuarul Statistic al județului Bihor 2010, 2011

Cifra de afaceri a unităților locale active pe clase de mărime

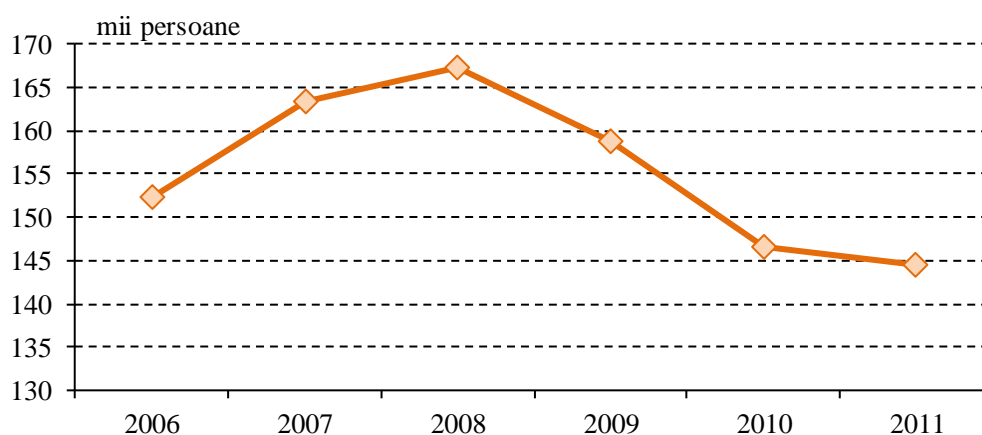
mii lei

Anul	Total	Clasa de mărime (după numărul de salariați)			
		0-9	10-49	50-249	250 și peste
2006	16 672,6	3 458,3	4 240,4	3 914,9	5 059,0
2007	18 482,9	4 350,9	5 255,9	4 446,6	4 429,5
2008	22 555,9	5 663,8	6 722,1	5 512,2	4 657,8
2009	20 418,9	5 560,0	5 731,3	4 723,9	4 403,7
2010	22 313,5	5 913,1	6 743,6	4 677,5	4 979,3
2011	26 343,6	6 940,8	7 518,0	5 062,5	6 822,3

Sursa: INS – Anuarul Statistic al României 2010, 2011; Anuarul Statistic al județului Bihor 2010, 2011

Deși în structură numărul societăților comerciale cu un număr redus de salariați este cel mai mare, atunci când vorbim de cifra de afaceri, nivelul cel mai mare este obținut de cele ce se încadrează în categoria 10-49 angajați, urmate de cele cu peste 250 de angajați, ceea ce ne conduce la concluzia că productivitatea cea mai mare se obține în întreprinderile mijlocii și mari, care dispun de o dotare mai bună, personal calificat și beneficiază de alte avantaje. Nivelul cifrei de afaceri în 2011 este superior celui din 2006 la toate categoriile.

Grafic 3.2. Numărul mediu de salariați pe județ

Sursa: INS – Anuarul Statistic al României 2010, 2011, 2012; Anuarul Statistic al județului Bihor 2010, 2011

Număr mediu de salariați din unitățile active

Anul	Total județ	Clasa de mărime (după numărul de salariați)			
		0-9	10-49	50-249	250 și peste
2006	130 342	29 747	30 713	34 802	35 080
2007	130 914	32 569	33 147	33 285	31 913
2008	134 498	36 017	34 379	34 299	29 803
2009	122 717	33 978	32 199	29 847	26 693
2010	116 698	31 827	32 700	25 979	26 192
2011	123 928	31 402	35 406	28 187	28 933

Sursa: INS – Anuarul Statistic al României 2010, 2011, 2012; Anuarul Statistic al județului Bihor 2010, 2011

Grafic 3.3. Populația ocupată a județului Bihor

Sursa: INS – Anuarul Statistic al României 2010, 2011, 2012; Anuarul Statistic al județului Bihor 2010, 2011

Numărul mediu de salariați și cel al persoanelor ocupate s-au majorat până în anul 2008, pe fondul creșterii economice generale și al unui climat favorabil de creditare, și s-au redus substanțial (mai ales în cazul unităților cu 50-249 de salariați și al celor cu peste 250 de salariați) după această dată. În cazul grupeii unităților mari (cu peste 250 de salariați), scăderea drastică a fost consemnată încă din anul 2006.

Numărul mediu de persoane ocupate din unitățile active

Anul	Total	Clasa de mărime (după numărul de salariați)			
		0-9	10-49	50-249	250 și peste
2006	133 627	32 570	30 951	34 979	35 127
2007	134 434	35 659	33 402	33 421	31 952
2008	138 123	39 180	34 559	34 438	29 946
2009	126 091	37 014	32 367	29 940	26 770
2010	119 557	34 447	32 814	26 088	26 208
2011	126 017	33 347	35 505	28 233	28 942

Notă: Datele privind numărul de persoane ocupate și numărul de salariați cuprinde numărul mediu de persoane ocupate și salariați din unitățile active (nu cuprinde personalul didactic, personalul din sănătate, funcționarii publici etc).

Sursa: INS – Anuarul Statistic al României 2010, 2011, 2012; Anuarul Statistic al județului Bihor 2010, 2011

Economia județului Bihor se caracterizează printr-o mare diversitate a activităților și serviciilor, deține o pondere însemnată în economia națională, fiind un important centru administrativ teritorial din vestul țării. Județul Bihor dispune de bogate resurse de ape minerale, ape termale, minereuri, terenuri de bună calitate, de mijloace foarte bune de comunicație pe calea feroviară, rutieră și aeriană. De asemenea, dispune de forță de muncă cu înaltă calificare, datorită existenței unei rețele dezvoltate de instituții de învățământ, de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică (existența în județ a 4 universități), precum și apropierii de municipiul Cluj-Napoca – centru de educație și cultură foarte important din această zonă. Județul beneficiază la vest de o vamă mare, care reprezintă o poartă de ieșire importantă către vestul Europei.

3.2. Economia județului pe ramuri ale economiei naționale

Activități	Numărul unităților active		Cifra de afaceri (mii lei)		Investiții brute (mii lei)	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011
Agricultură, silvicultură și pescuit	576	572	565,8	636,0	93,7	109,3
Industrie	1 926	1 834	7 542,6	9 564,8	936,4	946,7
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	22	30	619,9	372,6	167,0	73,3
Activități	Numărul unităților active		Cifra de afaceri		Investiții brute	

			(mii lei)		(mii lei)	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011
Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	69	71	191,3	223,9	97,7	40,7
Construcții	1 580	1 422	1 890,3	2065,0	101,2	186,8
Comerț cu ridicata și cu amănuntul	6 104	5 519	9 089,8	10 528,3	264,6	405,9
Transport și depozitare	1 718	1 653	1 609,5	1 816,9	141,1	180,9
Hoteluri și restaurante	880	790	297,9	336,0	111,1	179,9
Informații și comunicații	431	402	232,2	284,0	12,3	8,9
Intermedieri financiare și asigurări, tranzacții imobiliare, și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor	221	196	...	...	...	...
Tranzacții imobiliare	383	315	151,5	166,6	103,7	107,3
Învățământ	56	55	6,3	8,3	1,3	0,6
Sănătate și asistență socială	338	319	91,4	77,4	8,4	6,8
Alte activități de servicii colective, sociale, personale	287	247	32,4	35,7	2,7	5,7
Total județ	16 641	15 284	22 313,4	26 343,6	1 830,7	2 202,4

Sursa: INS – Anuarul Statistic al României 2010, 2011, 2012; Anuarul Statistic al județului Bihor 2010, 2011

În cadrul economiei județului, din punct de vedere al cifrei de afaceri, locul principal este ocupat de comerț, urmat de industrie, iar în cadrul acesteia de industria prelucrătoare, construcții, transport și depozitare. În anul 2011 la nivelul județului existau 15 284 unități, numărul cel mai mare regăsindu-se în comerț, urmat de industrie, transport și depozitare, construcții, agricultură etc. Investițiile nete au fost relativ reduse, iar ramurile principale în care s-au realizat au fost industria, comerțul, transport și depozitare.

4. Industrie și construcții

4.1. Ramuri industriale importante

Producția industrială a județului Bihor este destinată atât satisfacerii cerințelor de consum ale pieței interne, cât și livrării la export. Valoarea producției industriale realizate în anul 2011 s-a cifrat la 9,564 miliarde lei, superioară celei din anul 2010 cu 26,81 la sută. Principalele ramuri care au contribuit la realizarea producției au fost cele din cadrul industriei prelucrătoare, care reprezintă peste 80 la sută.

În cadrul acesteia, ponderi importante dețin: fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice, fabricarea băuturilor, a încălțăminteii, industria alimentară, fabricarea mobilei etc.

4.2. Principalele companii din sectorul industrial

S.C. Celestica SRL Oradea – companie înființată în anul 2004, având ca obiect de activitate fabricarea calculatoarelor, echipamentelor electrice, piese și subansambluri electrice și electronice. Firma a avut în anul 2011, 1 163 salariați și o cifră de afaceri de peste 2,3 miliarde lei. Producția, în marea majoritate, este destinată exportului.

S.C. Connectronics SRL Oradea – firmă înființată în anul 2002, având ca obiect de activitate fabricarea componentelor electronice. În anul 2011 firma a avut o cifră de afaceri de peste 611 milioane lei și un număr de 841 angajați.

S.C. Ara Shoes România SRL – firmă cu capital german, având ca obiect de activitate fabricarea încălțăminte, producție care aproape în totalitate este destinată exportului. Societatea a avut în anul 2011 o cifră de afaceri de peste 220 milioane lei și un număr de 1 548 salariați.

S.C. Lloyd Shoes România SRL – companie cu capital german, având ca obiect de activitate fabricarea încălțăminte, cu o cifră de afaceri de 147 milioane lei în anul 2011 și 624 salariați. Producția obținută este destinată exportului.

S.C. Andromi com SRL – firmă înființată în anul 1994, având ca obiect de activitate producția și conservarea cărnii. În anul 2011 firma a avut o cifră de afaceri de peste 153 milioane lei și 79 angajați.

S.C. Zahărul Oradea SA – societate comercială înființată în anul 1991 prin cumpărarea vechii fabrici de către un investitor francez, având ca obiect de activitate fabricarea zahărului. În anul 2011 firma a avut o cifră de afaceri de 388 milioane lei și 269 salariați.

S.C. European Drinks SA – firmă înființată în anul 1993, având ca obiect de activitate producerea băuturilor răcoritoare nealcoolice, producția de ape minerale și alte ape îmbuteliate. În anul 2011 societatea a avut o cifră de afaceri de 307 milioane lei și 1 014 salariați.

S.C. Ada Fabrica de Mobilă SRL – firmă înființată în anul 2004, având ca obiect de activitate fabricarea mobilei. Firma are capital majoritar austriac. În anul 2011 societatea a avut o cifră de afaceri de 101 milioane lei și 501 angajați.

S.C. Hanil Electronics SRL – firmă înființată în anul 2007 cu capital majoritar coreean, având ca obiect de activitate fabricarea calculatoarelor și a echipamentelor periferice. În anul 2011 firma a avut o cifră de afaceri de 163 milioane lei și 913 salariați.

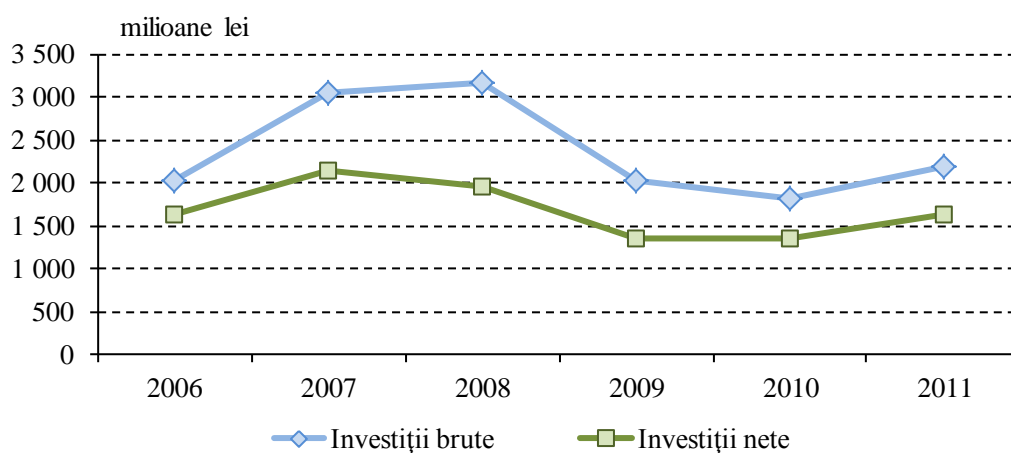
S.C. Bihore SRL – firmă înființată în anul 2005 cu capital elvețian, având ca obiect de activitate fabricarea încălțăminte. În anul 2011 firma a avut o cifră de afaceri de 92 milioane lei și 625 salariați.

4.3. Activitatea de investiții și construcții

Activitatea de investiții și construcții a cunoscut o activitate intensă, în special în perioada 2006-2008, când volumul investițiilor brute a fost de 3 183,9 milioane lei, volum care s-a redus

substanțial în anii 2009 și 2010, înregistrând din nou o creștere în 2011. În această perioadă au fost realizate multe lucrări de investiții în infrastructură, au fost modernizate șoselele (Oradea–Arad, Oradea–Satu Mare), au fost construite unități de producție, locuințe, a fost modernizat aeroportul, s-au efectuat lucrări de extindere și modernizare a bazelor de odihnă și tratament, au fost construite hoteluri, pensiuni noi etc. Pe ramuri, cele mai importante investiții s-au realizat în industrie, comerț, transport și depozitare, hoteluri și restaurante, tranzacții imobiliare.

Grafic 4.1. Investiții brute și nete

Sursa: INS - Anuarul Statistic al României 2010, 2011, 2012;
Anuarul Statistic al județului Bihor 2010, 2011

Construcția de locuințe în perioada 2005-2011

Construcția de locuințe a consemnat un trend crescător în perioada 2005-2008, respectiv au crescut de 3,6 ori, majoritatea fiind făcute din fonduri private, reducându-se continuu după această dată, aproape de jumătate față de 2008, din lipsă de fonduri ca urmare a crizei economico-financiare, manifestate atât pe plan intern, cât și extern.

Anul	număr		
	Total locuințe (locuințe terminate)	Private	Publice
2005	683	545	138
2006	760	700	60
2007	1 152	1 056	96
2008	2 460	2 276	184
2009	1 660	1 445	215
2010	1 395	1 195	200
2011	1 373	1 346	27

Sursa: INS – Anuarul Statistic al județului Bihor 2010, 2011

5. Agricultura și silvicultura

Județul Bihor este amplasat în partea de vest a țării, în care câmpia este predominantă, cu terenuri și o agricultură de bună calitate. O parte importantă din suprafața județului este ocupată de păduri și terenuri forestiere. Agricultura este destul de dezvoltată datorită potențialului

terenului, a climei, precum și a vamei de la Borș care a permis efectuarea de schimburi comerciale cu țările din vestul Europei și aducerea de utilaje și semințe de bună calitate.

Suprafața fondului funciar

hectare

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Suprafața totală a județului, <i>din care:</i>	754 427	754 427	754 427	754 427	754 427	754 427
Suprafața agricolă	496 907	496 907	496 765	491 124	488 489	488 664
Suprafața fondului forestier, inclusiv suprafețe cu vegetație forestieră	197 239	197 239	197 239	197 239	197 239	197 239
Alte suprafețe	60 281	60 281	60 423	66 064	68 699	68 524

Sursa: Direcția județeană de Statistică a județului Bihor

5.1. Suprafața agricolă și structura acesteia

În perioada analizată, suprafața agricolă s-a redus de la 496 907 ha în 2006 la 488 664 ha în 2011, în detrimentul categoriei alte suprafețe, cu 1,7 la sută. În structură, reducerea se regăsește la toate categoriile, cu excepția suprafețelor ocupate de vii și pepiniere viticole. Structura pe categorii este relativ aceeași pe întreaga perioadă analizată.

Suprafața agricolă și structura acesteia

Suprafața agricolă a județului Bihor	2006		2007		2008		2009		2010		2011	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Total, <i>din care:</i>	496 907	100	496 907	100	496 765	100	491 124	100	488 489	100	488 664	100
- Arabil	309 327	62	309 327	62	309 265	62	304 440	62	307 585	63	307 760	63
- Pășuni	136 201	27	136 201	27	136 121	27	136 120	28	132 320	27	132 320	27
- Fânețe	44 615	9	44 615	9	44 615	9	44 560	9	42 148	9	42 148	9
Vii și pepiniere viticole	2 057	0	2 057	0	2 057	0	2 059	0	2 334	0	2 334	0
Livezi și pepiniere pomicole	4 707	1	4 707	1	4 707	1	3 945	1	4 102	1	4 102	1

Sursa: INS – Anuarul Statistic al României 2011, 2012; Anuarul Statistic al județului Bihor 2010, 2011

Parcul de tractoare și mașini agricole, în perioada analizată, nu a înregistrat fluctuații semnificative: numărul tractoarelor scăzând de la 9 941 la 9 802, cu 1,40 la sută; numărul plugurilor a crescut de la 7 475 la 7 747, cu 3,64 la sută; numărul semănătorilor mecanice a crescut de la 3 220 la 3 456 bucăți cu 7,33 la sută; al preselor pentru balotat paie și fân a crescut de la 322 bucăți la 446 bucăți cu 38,5 la sută; al mașinilor de prăfuit și stropit de la 89 la 145

bucăți, cu 62,9 la sută. De asemenea, s-au consemnat reduceri și la numărul de combine propulsate pentru recoltat furaje și vindrovere autopropulsate pentru recoltat furaje. Utilajele deținute de județul Bihor sunt în număr relativ mare comparativ cu alte județe, dar multe dintre ele sunt vechi și necesită înlocuirea cu altele mai performante. Proprietatea asupra acestora este în proporție de peste 99 la sută privată.

Situația principalelor utilaje agricole

Denumire utilaje	număr					
	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Tractoare agricole fizice	9 941	9 961	9 979	9 740	10 157	9 802
Pluguri pentru tractor	7 475	7 492	7 544	7 539	7 723	7 747
Cultivatoare mecanice	1 214	1 216	1 259	1 257	1 260	1 232
Semănători mecanice	3 220	3 226	3 251	3 247	3 403	3 456
Mașini de stropit și prăfuit cu tracțiune mecanică	89	91	141	137	146	145
Combine autopropulsate pentru recoltat cereale	1 306	1 309	1 240	1 213	1 303	1 352
Combine autopropulsate pentru recoltat furaje	43	43	44	44	44	40
Vindrovere autopropulsate pentru recoltat furaje	48	48	48	48	47	40
Prese pentru balotat paie și fân	322	322	328	328	446	446

Sursa: INS – Anuarul de Statistică al României 2011, 2012; Anuarul Statistic al județului Bihor 2010, 2011

5.2. Suprafața fondului forestier

Pe toată perioada analizată, suprafața fondului forestier s-a menținut aceeași. Pădurile predominante în zona de munte sunt cele de molid și brad, iar în zona colinară sunt cele de foioase, formate din stejar, gorun și fag.

5.3. Producția agricolă și structura acesteia

Principalele produse agricole vegetale sunt: cereale (grâu, orz, orzoaică, secară, porumb), leguminoase (fasole, mazăre), plante uleioase (floarea soarelui, soia), legume (ceapă, tomate, varză), plantele pentru industrializare (sfecla de zahăr), furaje (lucernă, trifoi etc.).

Suprafața cultivată a crescut în anii 2006-2007, după care aceasta s-a redus în perioada următoare, ajungând în anul 2011 sub nivelul celei din 2006, respectiv 248 493 ha față de 258 218 ha (3,8 la sută). Pe culturi s-au consemnat reduceri la: orz și orzoaică, porumb, ovăz, sfeclă de zahăr, tomate, varză, ceapă uscată, pepeni verzi și furaje verzi. Creșteri au fost la grâu și floarea soarelui.

Suprafața cultivată

hectare

Principalele culturi	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Suprafața cultivată, total	258 218	278 810	274 799	247 345	254 396	248 493
Cereale pentru boabe, <i>din care:</i>						
- grâu	57 888	58 806	61 593	62 634	51 947	58 784
- orz și orzoaică	13 871	16 872	16 287	12 540	18 823	13 179
- porumb	82 881	101 985	88 889	55 348	90 601	80 562
- ovăz	11 784	11 361	14 841	14 757	10 325	8 949
Cartofi de toamnă	9 410	9 767	9 868	10 936	9 028	9 394
Plante uleioase, <i>din care:</i>						
Floarea soarelui	22 645	23 278	23 940	25 809	24 476	28 329
Alte plante industriale, <i>din care:</i>						
Sfeclă de zahăr	1 692	1 748	1 785	1 415	969	911
Legume, <i>din care:</i>						
- tomate	1 253	1 393	2 329	1 102	1 104	535
- varză	985	1 362	1 354	1 553	1 225	685
- ceapă uscată	528	686	938	688	650	356
Pepeni verzi și galbeni	821	926	966	948	605	518
Furaje verzi din teren arabil	44 219	38 991	41 217	43 066	34 651	33 957

Sursa: INS – Anuarul de Statistică al României 2011, 2012; Anuarul Statistic al județului Bihor 2010, 2011

Producția agricolă vegetală la principalele culturi variază în funcție de suprafața cultivată, condițiile climatice din anul respectiv și producția medie la hectar. Astfel, la unele categorii cum ar fi grâu, orz și orzoaică, porumb-boabe, floarea soarelui, producțiile fizice au crescut în perioada 2006-2008, urmate de o reducere în anul 2009 și de creștere în anii 2010-2011.

La unele produse producțiile fizice s-au redus față de începutul perioadei, cum ar fi: furaje verzi, pepeni verzi, ceapă uscată, tomate, sfeclă de zahăr.

Producția vegetală

tone

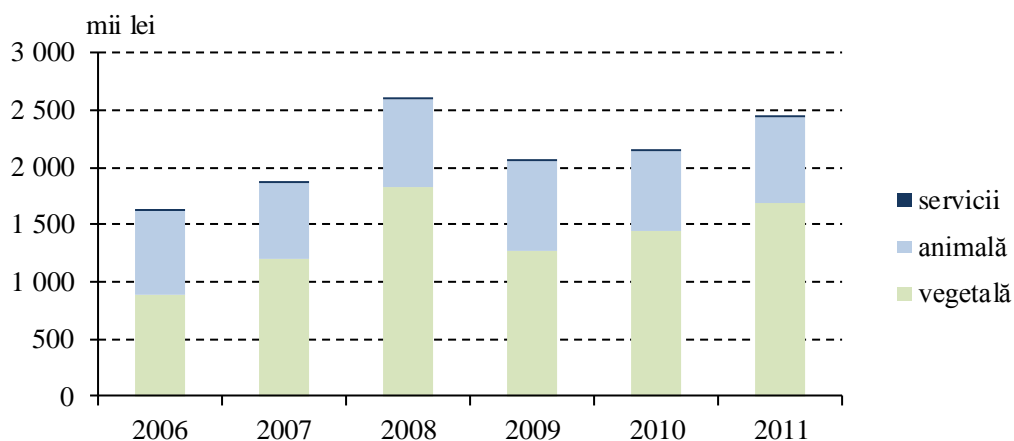
Principalele culturi	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Cereale pentru boabe, <i>din care:</i>						
- grâu	163 944	134 076	230 427	117 849	161 948	230 421
- orz și orzoaică	30 817	38 126	41 267	23 202	49 237	41 515
- ovăz	20 042	13 696	30 459	18 416	18 678	20 110

- porumb-boabe	349 474	368 484	440 676	218 537	464 108	416 686
Cartofi de toamnă	123 954	145 197	161 133	181 978	138 851	170 858
Plante uleioase, <i>din care:</i>						
- floarea soarelui	36 051	25 834	57 602	29 523	27 382	49 317
Alte plante industriale, <i>din care:</i>						
- sfeclă de zahăr	54 910	50 494	73 575	58 824	41 209	41 690
Legume, <i>din care:</i>						
- tomate	19 791	22 324	33 864	15 928	12 853	10 734
- varză	16 651	24 357	32 502	34 428	25 799	15 588
- ceapă uscată	5 055	5 770	11 280	7 222	6 410	2 968
Pepeni verzi și galbeni	17 394	13 238	23 944	18 796	13 803	12 376
Furaje verzi din teren arabil	658 105	527 772	614 482	652 654	566 594	583 920

Sursa: INS – Anuarul Statistic al României 2011-2012; Anuarul Statistic al județului Bihor 2010-2011

Din punct de vedere valoric, producția vegetală a consemnat un trend ascendent până în anul 2008, urmată de o reducere în 2009, cu aproape o treime, înregistrând din nou creștere în următorii 2 ani. La producția animală, valoarea descrește după primul an, urmată de o creștere pe 2 ani, descreștere și din nou creștere în ultimul an. La servicii creșterea valorică s-a înregistrat în intervalul 2006-2009, urmată de reducere în următorii 2 ani.

Grafic 5.1. Producția agricolă și structura acesteia

Sursa: INS – Anuarul Statistic al României 2011, 2012; Anuarul Statistic al județului Bihor 2010, 2011

Situația efectivelor de animale

Efectivele de animale s-au redus semnificativ în anul 2011 față de 2006, astfel: la bovine cu 35 la sută, porcine cu 25 la sută, caprine cu 14 la sută, cabaline cu 32 la sută, păsări cu 17 la sută și a crescut la ovine cu 25,5 la sută și la albine (familii) cu 30 la sută.

mii capete

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Bovine	106,8	105,8	89,7	88,5	69,6	69,0
Porcine	256,5	242,8	241,4	216,7	192,8	192,8
Ovine	173,9	178,9	193,6	193,3	235,0	218,3
Caprine	19,2	17,0	18,5	15,9	17,5	16,5
Cabaline	22,3	21,0	24,9	18,7	16,4	15,2
Păsări	2 785,3	2 526,3	3 323,6	2 945,2	2 231,0	2 303,7
Albine (familii)	29,6	33,0	32,2	38,4	38,2	38,5

Sursa: INS – Anuarul Statistic al României 2011, 2012; Anuarul Statistic al județului Bihor 2010, 2011

Producția animală fizică a înregistrat reduceri semnificative în 2011 față de 2006, la carne (cu 14 la sută), lapte (cu 30,5 la sută), ouă (cu 2 la sută) și a crescut la lână (cu 78 la sută), miere extrasă (cu 27 la sută).

Producția animală

Categoria	UM	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Carne	mii tone	45,1	44,1	36,2	39,4	30,1	38,7
Lapte	mii hl.	2 406	2 300	2228	1 987	1 745	1 695
Lână	tone fiz.	381	415	453	412	638	677
Ouă	mil.buc.	278	340	370	238	263	272
Miere extrasă	tone	598	631	648	782	680	761

Sursa: INS – Anuarul Statistic al României 2011, 2012; Anuarul Statistic al județului Bihor 2010, 2011

6. Transporturi

6.1. Rețeaua feroviară

Situația rețelei de cale ferată în exploatare este prezentată în tabelul următor:

	kilometri					
Rețeaua de cale ferată în județul Bihor	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Total, din care:	500	500	500	500	500	500

- electrificată	0	0	0	0	0	0
- linii cu ecartament normal	500	5 030	500	500	500	500
- linii cu o cale de rulare	475	475	475	475	475	475
- linii cu două căi de rulare	25	25	25	25	25	25

Sursa: INS – Anuarul Statistic al României 2011, 2012; Anuarul Statistic al județului Bihor 2010, 2011

Județul Bihor are o rețea feroviară destul de dezvoltată, orașul Oradea fiind cel mai important nod feroviar din nord-vestul țării, fiind tranzitat de magistrala 300 București–Oradea. Tot din Oradea pleacă linii de cale ferată spre Arad, Timișoara, Băile Felix, Satu Mare. Cu toate acestea, județul nu dispune de linii de cale ferată electrificate, în total, cele cu două căi de rulare reprezentând doar 5,26 la sută.

Din Oradea există legături cu Intercity către: Timișoara, Cluj-Napoca, Arad, Satu Mare, Baia Mare, Suceava, Iași, Ploiești, București–Constanța etc. Există și legături zilnice internaționale către Budapesta.

6.2. Rețeaua rutieră

Situația rețelei de drumuri publice în județul Bihor este prezentată în tabelul următor:

	kilometri					
Rețeaua de drumuri publice	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Total, din care:	2 971	2 971	2 975	2 975	2975	2 975
- modernizate	666	679	681	683	759	759
- drumuri europene	316	316	316	316	316	316
- drumuri naționale	460	460	525	525	525	525
Drumuri județene și comunale	2 511	2511	2 450	2 450	2 450	2 450

Sursa: INS – Anuarul Statistic al României 2011, 2012; Anuarul Statistic al județului Bihor 2010-2011

Rețeaua de drumuri publice din județul Bihor este foarte dezvoltată și are legături rutiere cu Ungaria pe la vama Borș, una din cele mai mari din țară. Prin Oradea trec drumurile naționale DN 1, 76, 79, drumurile europene E 60, 79, 671. Aceste drumuri asigură legătura cu Arad, Timișoara, Cluj-Napoca, Sibiu, Lugoj, Satu Mare, Viena și Budapesta prin autostrăzile M3 și M4 din Ungaria. Autostrada Transilvania urmează să facă legătura cu cele din Ungaria. Deși rețeaua de drumuri din județ este cea mai mare din cadrul regiunii, cea mai mare parte a acesteia este nemodernizată (74,5 la sută în 2011) din lipsă de fonduri.

6.3. Aeroporturi

Aeroportul Oradea poate fi considerat prima poartă aeriană a României. Dezvoltarea și potențialul economic al orașului, precum și poziția sa geografică fac din Aeroportul Oradea unul de interes european. Accesibil, la doar 6 km de Oradea, lângă drumul național DN 79, aeroportul deservește județul Bihor cu o populație de peste 620 000 locuitori. În august 2012 aeroportul a fost deschis traficului internațional, urmare lucrărilor de modernizare efectuate. Lungimea pistei este de 1800 m, ceea ce permite aterizarea unor aeronave de dimensiuni mici.

7. Comerț exterior

7.1. Valoarea exporturilor și a importurilor și ponderea acestora în nivelurile pe țară

Activitatea de comerț exterior în perioada 2006-2011 a cunoscut o creștere semnificativă, astfel: valoarea exporturilor a crescut de la 954,4 milioane euro la 2 240 milioane euro (cu 134,7 la sută), iar cea a importurilor de la 1 286,3 milioane euro la 2 256,7 milioane euro, respectiv cu 75,44 la sută.

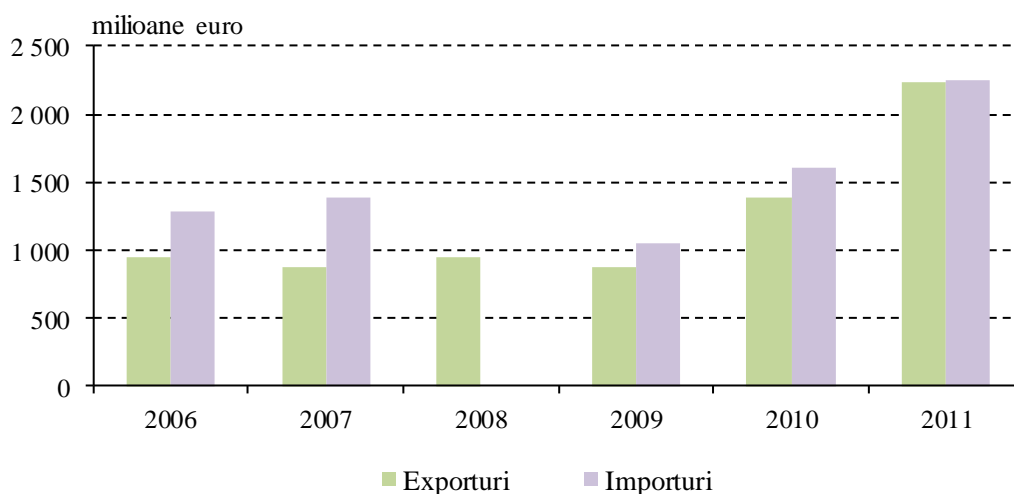
Importurile și exporturile și ponderea acestora pe țară

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Exporturi județul Bihor (mil.euro)	954,4	876,5	948.1	872,2	1 386,2	2 240
Exporturi țară (mil.euro)	25 850	29 549	33 725	29 084	37 368	45 274,5
Ponderea exporturilor județului în total țară (%)	3,69	2,97	2,81	3,00	3,71	4,95
Importuri județul Bihor (mil. euro)	1 286,3	1 380,9	1 367,9	1 042,7	1 610,5	2 256,7
Importuri țară (mil. euro)	40 746	51 322	57 240	38 953	46 902	54 948
Ponderea importurilor județului în total țară (%)	3,16	2,41	2,39	2,68	3,43	4,11
Sold	-331,9	-504,4	-419,8	-170,4	-224,3	-16,7

Sursa: INS – Anuarul Statistic al României 2011, 2012; Anuarul Statistic al județului Bihor 2010, 2011

Ponderea exporturilor județului Bihor în totalul exporturilor țării a crescut în intervalul analizat de la 3,69 la sută la 4,95 la sută, aceeași tendință de creștere observându-se și în cazul importurilor, cu excepția perioadei 2007-2009; ponderea importurilor s-a majorat de la 3,16 la sută în anul 2006 la 4,11 la sută în anul 2011.

Grafic 7.1. Comerțul exterior

Sursa: INS – Anuarul Statistic al României 2011-2012; Anuarul Statistic al județului Bihor 2010-2011

**Exporturile fob de mărfuri, pe secțiuni și pe principalele capitole
din Nomenclatorul Combinat (NC)**

milioane euro

Cod NC	Secțiuni, capitole din NC	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	Total, <i>din care:</i>	954,4	876,5	948,1	872,2	1 386,2	2 240,0
I	Animale vii și produse animale	17,7	20,8	27,7	26,2	33,3	45,1
II	Produse vegetale	17,2	18,1	24,7	175	45,5	48,2
III	Grăsimi și uleiuri animale sau vegetale	0	0	0	0,3	21	4,9
IV	Produse alimentare, băuturi, tutun	13,7	15,5	221	30,6	40,8	44,4
V	Produse minerale	0,6	1,1	0,6	1,1	288	1,0
VI	Produse ale industriei chimice și ale industriilor conexe	27,4	10,9	29,3	6,4	10,1	30,4
VII	Materiale plastice, cauciuc și articole din acestea	4,2	9,1	6,1	9,0	11,8	19,2
VIII	Piei crude, piei tăbăcite, blănuri și produse din acestea	6,2	6,2	9,0	72	9,1	10,2
IX	Produse de lemn, plută și împletituri din nuiele	10,9	11,7	12,5	18,9	21,1	27,0
X	Pasta de lemn, deșeuri de hârtie sau de carton; hârtie și carton și articole din acestea	7,1	6,7	8,3	8,5	16,4	20,3
XI	Materii textile și articole din acestea	139,6	114,5	108,7	90,1	94,5	101,1
XII	Încălțăminte, pălării, umbrele și articole similare	350,0	323,7	308,2	281,7	293,0	336,2
XIII	Articole din piatră, ciment, ceramică, sticlă și din alte materiale similare	2,4	3,6	4,1	2,4	5,2	5,3
XV	Metale comune și articole din acestea	11,9	15,4	21,9	16,6	54,0	44,0
XVI	Mașini, aparate și echipamente electrice; aparate de înregistrat sau de reprodus sunetul și imagini	271,5	257,6	293,1	266,4	611,2	1371,2
XVII	Mijloace de transport	6,2	6,9	10,8	24,7	29,2	34,1
XVIII	Instrumente și aparate optice, fotografice, cinematografice, de măsură, de control sau precizie, instrumente	6,4	6,7	6,1	4,5	7,8	9,4
XX	Mărfuri și produse diverse	62,0	48,0	54,8	60,4	715	87,6

Sursa: INS – Anuarul Statistic al României 2011, 2012; Anuarul Statistic al județului Bihor 2010, 2011

**Importurile de mărfuri, pe secțiuni și pe principalele capitole
din Nomenclatorul Combinat (NC)**

milioane euro

Cod NC	Secțiuni, capitole din NC	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	Total, din care:	1 286,3	1 381	1 367,9	1 042,7	1 610,5	225,7
I	Animale vii și produse animale	17,9	23,9	24,4	34,2	44,5	64,5
II	Produse vegetale	26,4	46,9	42,1	319	49,9	62,2
III	Grăsimi și uleiuri animale sau vegetale	2,8	4,6	4,6	4,3	7,8	9,4
IV	Produse alimentare, băuturi, tutun	46,3	55,4	56,3	62,1	90,3	101,4
V	Produse minerale	29,9	17,9	10,9	6,2	63,1	23,3
VI	Produse ale industriei chimice și ale industriilor conexe	34,3	38,2	46,2	44,4	57,6	70,5
VII	Materiale plastice, cauciuc și articole din acestea	108,6	100,3	93,4	75,8	89,5	108,3
VIII	Piei crude, piei tăbăcite, blănuri și produse din acestea	125,2	112,6	99,2	85,6	99,1	95,9
IX	Produse de lemn, plută și împletituri din nuiele	31,9	51,4	48,4	33,7	28,9	26,4
X	Pastă de lemn, deșeuri de hârtie sau de carton; hârtie și carton și articole din acestea	31,6	30,4	32,4	26,8	34	42
XI	Materii textile și articole din acestea	137	129,5	123,6	101,6	112,7	115,8
XII	Încălțăminte, pălării, umbrele și articole similare	80,2	98,2	99,2	91,4	87,2	108
XIII	Articole din piatră, ciment, ceramică, sticlă și din alte materiale similare	31,6	54,2	54	28,7	27,3	30,8
XV	Metale comune și articole din acestea	90,1	113	112,3	69,3	105,7	116,4
XVI	Mașini, aparate și echipamente electrice; aparate de înregistrat sau de reprodus sunetul și imagini	373	364,8	371,3	258,1	610,2	1 169,2
XVII	Mijloace de transport	74,2	88,3	82,5	45,1	47,1	52,9
XVIII	Instrumente și aparate optice, fotografice, cinematografice, de măsură, de control sau precizie, instrumente	7,8	16	16,4	8,9	12,6	17,1
XX	Mărfuri și produse diverse	37,4	36,2	50,6	34,5	40,7	40,6

Sursa: INS – Anuarul Statistic al României 2011, 2012; Anuarul Statistic al județului Bihor 2010, 2011

În anul 2011, ponderi însemnate la export au deținut grupele: mașini, aparate și echipamente electrice, aparate de înregistrat și reprodus sunetul; încălțăminte, pălării umbrele și articole similare; mărfuri și produse diverse; materii textile și articole din acestea; produse vegetale și animale; produse alimentare. La import, principalele grupe de produse au fost: mașini, aparate și echipamente electrice; aparate de înregistrat sau de reprodus sunetul și imagini; materii textile și articole din acestea; materiale plastice, cauciuc și articole din acestea.

7.2. Principalele categorii de produse exportate

Județul Bihor are o dezvoltare destul de echilibrată, unde ramurile economiei naționale produc atât pentru consum, cât și pentru export. Principalele produse esportate sunt; mașini și aparate electrice și electronice, încălțăminte și articole similare, materiale textile, tricotaje și confecții, articole din metal, produse vegetale, produse alimentare și băuturi, produse minerale, produse din lemn și altele. Principalele țări în care sunt exportate produsele fabricate în județul Bihor sunt: Austria, Emiratele Arabe Unite, Australia, Belgia, Bulgaria, Elveția, China, Cipru, Cehia, Estonia, Spania, Egipt, Franța, Grecia, Croația, Ungaria, Irlanda, Italia, Olanda, Noua Zeelandă, Polonia, Suedia, Slovenia, Turcia etc. Județul Bihor se află în top 10 al exportatorilor din România.

7.3. Principalele firme exportatoare și piețele lor de desfacere

S.C. Celestica SRL Oradea – firmă înființată în anul 2004, cu capital canadian. Obiectul principal de activitate este fabricarea calculatoarelor și echipamentelor periferice, produse care în marea lor majoritate sunt destinate exportului. Firma a avut în anul 2011 o cifră de afaceri de peste 2,35 miliarde lei și un număr de 1 163 salariați.

S.C. Transilvania General Import Export SRL – firmă cu capital străin suedez, cu o cifră de afaceri de peste 912 milioane lei, obiectul principal de activitate fiind comerțul cu ridicata produse alimentare, tutunul și băuturile. În anul 2011 firma a avut un număr de 3 148 salariați.

S.C. Ara Shoes România SRL – firmă cu capital străin, având ca obiect de activitate fabricarea încălțăminte, producție care aproape în totalitate este pentru export. Firma a avut în anul 2011 o cifră de afaceri de peste 220 milioane lei și un număr de 1 548 salariați.

S.C. Lloyd Shoes România SRL – companie cu capital german, având ca obiect de activitate fabricarea încălțăminte, cu o cifră de afaceri de 147 milioane lei în 2011 și 624 salariați.

S.C. Bihore SRL – cu capital elvețian, având ca obiect de activitate fabricarea încălțăminte, cifră de afaceri în anul 2011 de 92 milioane lei. În firmă lucrau 625 de salariați în anul 2011, întreaga producție fiind destinată exportului.

S.C. Reropam SRL – firmă cu capital elvețian, obiectul de activitate fiind fabricarea încălțăminte, cu o cifră de afaceri de 75 de milioane lei în 2011 și 252 de salariați.

S.C. Master Olast România – obiectul principal de activitate fiind comerțul cu ridicata de material lemnos și materiale de construcții, echipamente sanitare. Firma a avut o cifră de afaceri de 90 milioane lei și 149 de salariați în 2011. Societatea are capital străin, iar acționarul principal este din Ungaria.

S.C. Rien Drinks SRL – firma are ca obiect de activitate producerea băuturilor răcoritoare, îmbutelierea apelor minerale și producerea altor ape îmbuteliate, este cu capital suedez, iar în 2011 a avut o cifră de afaceri de 79 milioane lei și 102 salariați.

8. Forța de muncă și veniturile salariale

8.1. Populația ocupată

Populația ocupată medie a județului Bihor a crescut în perioada 2006-2008 și s-a redus continuu până în anul 2011 la 254,9 mii persoane. În total populație ocupată pe țară, ponderea populației ocupate a județului Bihor s-a redus de la 3,21 la sută în anul 2006 la 3,10 la sută în anul 2011.

Populația ocupată

mii persoane

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Total economie	8 245,1	8 447,2	8 585,7	8 297,9	8 037,6	8 215,0
Regiunea nord-vest	1 120,2	1 155,1	1 163,6	1 131,2	1 109,0	1 139,0
Județul Bihor	264,8	273,8	275,6	266,4	256,1	254,9

Sursa: INS – Anuarul Statistic al României 2011; Anuarul Statistic al județului Bihor 2010

Numărul mediu al salariaților a crescut în perioada 2006-2008 de la 152 la 167 mii persoane și s-a redus continuu până în 2011 la 144 mii persoane. Ponderea acestora pe total țară a crescut ușor în intervalul sus-menționat, de la 3,25 la 3,31 la sută.

Numărul mediu de salariați

mii persoane

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Număr mediu salariați pe județ	152	163	167	159	147	144
Număr mediu salariați pe țară	4 667	4 885	5 046	4 774	4 376	4 349
Număr mediu salariați pe Regiunea nord-vest	595	633	646	615	574	569

Sursa: INS – Anuarul Statistic al României 2011, 2012; Anuarul Statistic al județului Bihor 2010, 2011

8.2. Șomeri

Numărul șomerilor s-a redus de la 7,6 mii persoane în 2006 la 6,7 mii persoane în anul 2007, dar a crescut mai mult decât dublu în 2009 (16,7 mii persoane), nivel care s-a menținut și în 2010, iar în 2011 numărul acestora a scăzut la 11,6 mii persoane.

Creșterea șomajului în perioada 2008-2011 s-a datorat crizei economice din țară cât și celei existente la nivel global.

Rata șomajului a avut un nivel destul de redus în perioada 2006-2008, dar a crescut vertiginos în perioada 2009-2010, la 6 la sută, după care s-a redus la 4,2 la sută în 2011. Rata șomajului a fost tot timpul sub nivelul celei înregistrate la nivelul țării și a Regiunii nord-vest.

Numărul de șomeri și rata șomajului

mii persoane

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Număr șomeri pe județ	7,6	6,7	8,6	16,7	16,7	11,6
Număr șomeri pe țară	460,5	367,84	403,44	709,38	627	461

procente

Rata șomajului pe județ	2,70	2,40	3,00	5,80	6,00	4,20
Rata șomajului pe țară	5,20	4,00	4,40	7,80	7,00	5,20
Rata șomajului pe Regiunea nord-vest	3,60	2,90	3,30	6,80	6,00	4,40

Sursa INS: Anuarul Statistic al României 2011-2012; Anuarul Statistic al județului Bihor 2010-2011

8.3. Salariul mediu nominal

8.3.1. Salariul mediu nominal brut

Salariul mediu brut pe județ a fost inferior celui din Regiunea nord-vest, precum și celui pe țară. Acesta a crescut continuu, de la 912 lei în 2006 la 1 086 în 2007, la 1 351 lei în 2008, la 1 459 lei în 2010 și 1 492 lei în 2011.

Grafic 8.1. Salariul nominal brut

Sursa: INS – Anuarul Statistic al României 2011, 2012; Anuarul Statistic al județului Bihor 2010, 2011

8.3.2. Salariul mediu nominal net

Salariul mediu nominal net pe județ a fost inferior celui pe regiune, cât și celui pe țară în întreaga perioada analizată.

lei

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Salariul nominal net pe județ	692	811	1 004	1 025	1 074	1 086
Salariul nominal net pe țară	866	1 042	1 309	1 361	1 391	1 444
Salariul nominal net pe Regiunea nord-vest	777	936	1 119	1 161	1 166	1 208

Sursa: INS – Anuarul Statistic al României 2011; Anuarul Statistic al județului Bihor 2010

9. Activitatea bancară

9.1. Rețeaua bancară

La începutul anului 2013 sistemul bancar din județul Bihor cuprindea 43 sucursale, 86 agenții și 1 punct de lucru. Majoritatea acestor unități bancare sunt concentrate în mediul urban, respectiv în orașele Oradea, Beiuș, Marghita, Salonta, Aleșd, Nucet, Săcuieni, Ștei (fost Dr. Petru Groza) Valea lui Mihai și Vașcău.

Rețeaua teritorială a băncilor comerciale s-a extins permanent până în anul 2008, când pe fondul crizei financiare unele unități s-au închis, proces care continuă și în prezent. Gradul de bancarizare este foarte redus în mediul rural, chiar inexistent în unele zone și localități.

Structura teritorială a unităților de credit, active la 10 ianuarie 2013

Nr. Crt.	INSTITUȚII DE CREDIT	Număr sucursale	Număr agenții	Număr puncte de lucru
1	ALPHA BANK ROMANIA S.A.	1	2	0
2	ATE BANK ROMANIA S.A.	1	0	0
3	BANCA COMERCIALĂ INTESA SANPAOLO ROMÂNIA S.A	2	4	0
4	BANCA MILLENNIUM S.A.	1	2	0
5	BANCA LEUMI ROMANIA S.A.	1	1	0
6	BRD-GROUPE SOCIETE GENERALE S.A.	2	19	0
7	BANCA CENTRALĂ COOPERATISTĂ CREDITCOOP	0	1	0
8	BANCA COMERCIALĂ CARPATICA S.A.	1	2	1
9	BANCA COMERCIALĂ FERVIARĂ S.A.	1	0	0
10	BANCA COMERCIALĂ ROMÂNĂ S.A.	6	9	0
11	BANCA ITALO-ROMENA SpA ITALIA VOLPAGO DEL MONTELLO-SUCURSALA BUCUREȘTI	0	1	0
12	BANCA ROMÂNEASCĂ S.A. MEMBRĂ A GRUPULUI NATIONAL BANK OF GREECE	3	0	0
13	BANCA TRANSILVANIA S.A.	1	23	0
14	BANCA DE EXPORT IMPORT A ROMÂNIEI EXIMBANK S.A.	1	0	0
15	BANCPOST S.A.	1	7	0
16	CEC BANK S.A.	1	4	0
17	CREDIT AGRICOLE BANK ROMANIA S.A.	1	0	0
18	CREDIT EUROPE BANK (ROMANIA) S.A.	2	0	0
19	GARANTI BANK S.A.	0	1	0
20	ING BANK N.V., AMSTERDAM – SUCURSALA BUCUREȘTI	0	1	0
21	LIBRA INTERNET BANK S.A.	3	1	0
22	MARFIN BANK (ROMANIA) S.A.	1	0	0
23	NEXTE BANK S.A.	1	2	0
24	OTP BANK ROMANIA S.A	2	0	0
25	PIRAEUS BANK ROMANIA S.A.	0	2	0
26	RAIFFEISEN BANK S.A.	0	13	0
27	UNICREDIT TIRIAC BANK S.A.	4	1	0
28	VOLKSBANK ROMANIA S.A.	4	0	0
	TOTAL	41	96	1

Sursa: Agenția Bihor a BNR – Departamentul de Statistică

9.2. Credite și depozite bancare

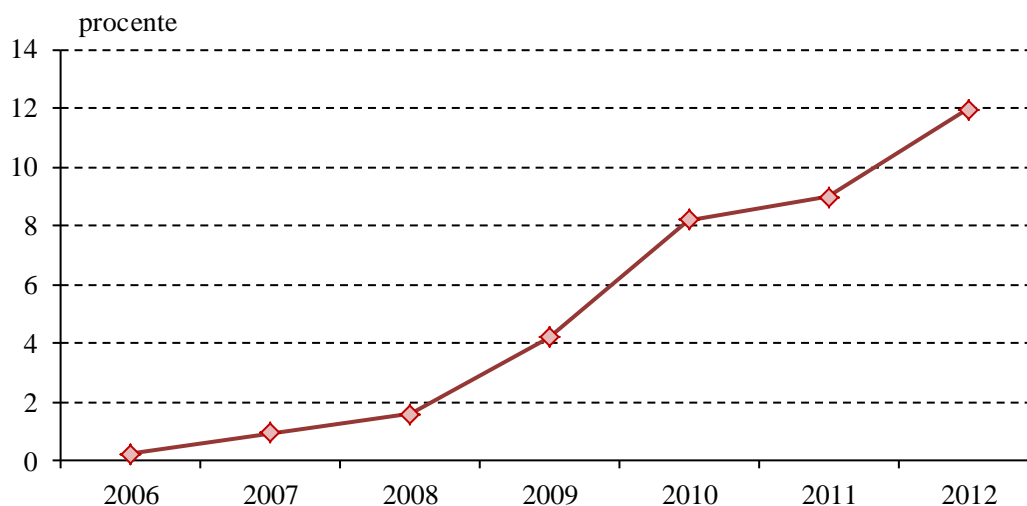
a) Credite bancare acordate în perioada 2006-2012

milioane lei, sfârșitul perioadei

Credite bancare	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Total, <i>din care:</i>	2 905,8	4 521,6	6 103,7	6 103,6	6 168,5	6 448,0	6 527,9
- Lei	1 209,8	1 725,1	2 014,4	1 873,4	1 721,9	1 740,4	1 852,7
- Valută	1 696,0	2 796,5	4 089,3	4 230,2	4 446,6	4 707,6	4 675,2
Restanțe, <i>din care:</i>	7,1	41,9	97,7	256,8	505,4	579,3	780,6
- Lei	5,2	28,5	54,1	126,3	213,8	232,8	236,8
- Valută	1,9	13,4	43,6	130,5	291,6	346,5	543,8
Persoane fizice total, <i>din care:</i>	X	1 920,8	2 638,8	2 628,9	2 649,5	2 687,6	2 659,9
- Lei	X	831,3	961,4	910,7	805,3	7665	734,9
- Valută	X	1 089,5	1 677,4	1 718,2	1 844,2	1 921,1	1 925,0
Persoane juridice total, <i>din care:</i>	X	2 552,3	3 411,3	3 438,4	3 496,3	3 746,0	3 832,5
- Lei	X	890,4	1 048,7	959,1	913,0	969,4	1 087,9
- Valută	X	1 661,9	2 362,6	2 479,3	2 583,3	2 776,6	2 744,6

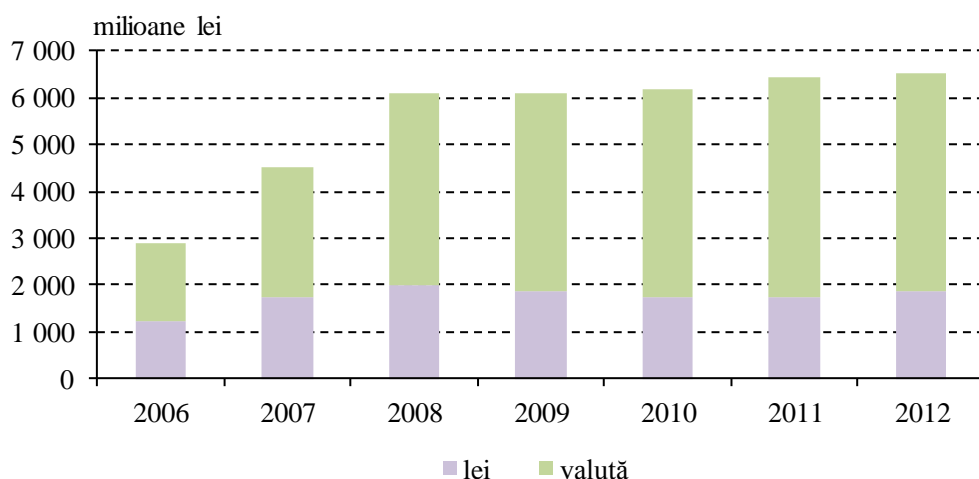
Sursa: BNR

Grafic 9.1 Ponderea creditelor bancare restante din total credite

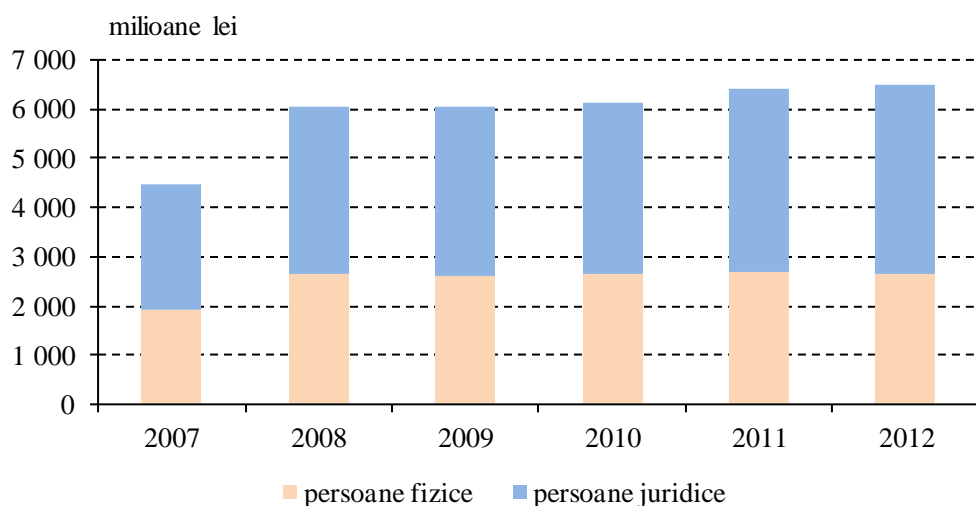
Sursa: BNR

Grafic 9.2. Structura creditelor bancare după moneda de denominare

Sursa: BNR

Grafic 9.3. Structura creditelor bancare după beneficiari

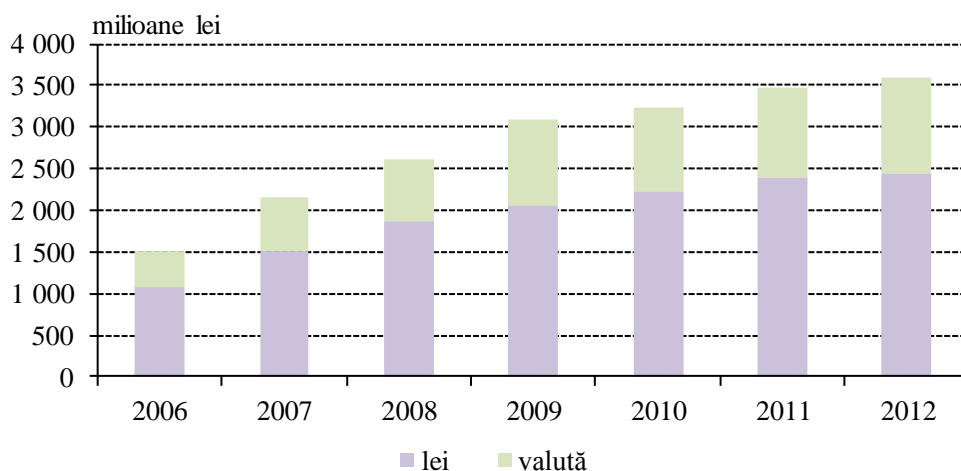
Sursa: BNR

b) Depozite bancare în perioada 2006-2012

	milioane lei						
Depozite bancare	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Total, din care:	1 519,2	2 160,6	2 606,2	3 088,4	3 243,0	3 465,4	3 595,8
Lei:	1 072,5	1 506,6	1 857,6	2 055,7	2 219,4	2 384,4	2 441,3
- Agenți economici	494,2	542,5	581,2	597,9	672,6	671,8	630,4
- Populație	578,3	917,3	1 227,3	1 409,7	1 486,7	1 658,6	1 748,7
Valută:	447,2	654,0	748,6	1 032,7	1 023,6	1 081,0	1 154,5
- Agenți economici	165,6	167,0	138,4	262,5	221,6	226,9	169,6
- Populație	281,6	477,7	591,6	739,2	792,3	841,8	982,7

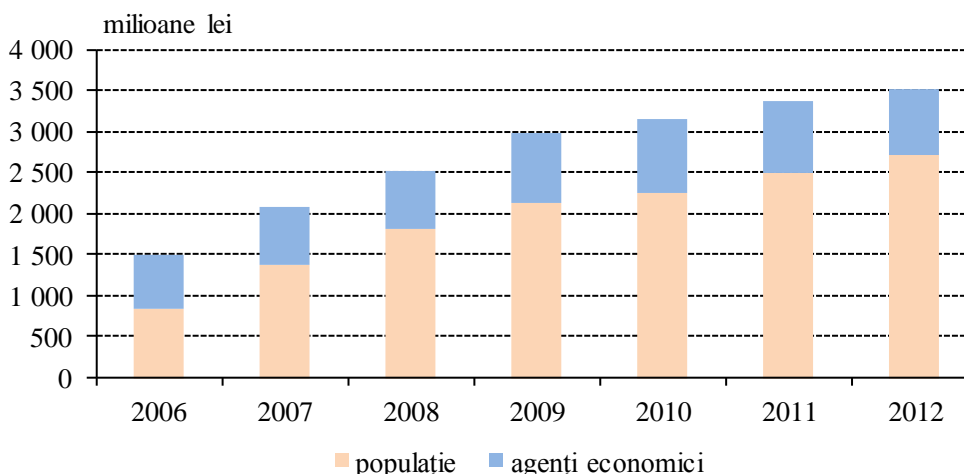
Sursa: BNR

Grafic 9.4. Structura depozitelor bancare după moneda de de nominare

Sursa: BNR

Grafic 9.5 Structura depozitelor bancare după tipul de deponenți

Sursa: BNR

Volumul creditelor a crescut într-un ritm accelerat în perioada 2006-2008, dar după această perioadă creșterea a fost foarte mică. În totalul creditelor, ponderea cea mai mare o dețin cele în valută, care reprezentau 72 la sută în 2012 (în creștere de la 58 la sută în 2006); ponderea creditelor în lei a scăzut de la 42 la sută în 2006 la 28 la sută în 2012. Ponderea creditelor restante în total credite a crescut de la 0,24 la sută în 2006 la 11,96 în 2012, ca urmare a crizei economice care a afectat atât mediul de afaceri, cât și populația. Ponderea creditelor acordate populației în total credite s-a redus de la 42,5 la sută în 2007 la 40,75 la sută în 2012, în timp ce ponderea creditelor acordate persoanelor juridice a crescut de la 57,5 la sută în 2007 la 59,25 la sută în 2012.

Volumul disponibilităților se situează sub cel al creditelor, acesta majorându-se în perioada analizată într-un ritm superior celui aferent creditelor.

Ponderea disponibilităților în total credite a crescut de la 52,3 la sută în 2006 la 55,8 la sută în anul 2012. Deși majoritatea creditelor acordate sunt în valută, economisirea se face mai mult în lei (peste 70 la sută în 2011), iar din punct de vedere al deponenților populația deține ponderea cea mai însemnată (peste 77 la sută în 2011).

10. Investiții străine

Situația primelor 30 de firme, după cifra de afaceri, care au beneficiat de investiții străine

Nr. crt.	CUI	Denumire firmă	Cifra de afaceri la 31.12.2010 lei	Cota de participare străină %	Aționari	Capitalul social vărsat lei
1	16386391	SC Celestica (România) SRL	2 357 993,7	99,99	Nova Scoția Company Canada	138 793,1
2	97800	SC Transilvania general Import Export SRL	911 970,5	95	Persoane fizice Suedia	29 081,6
3	65484	SC Zahărul SA Oradea	387 859,6	100	Diamant Sugar Sas – Franța	136 240,5
4	4188153	SC European Drinks	307 716,8	79,88	Persoane fizice Suedia	116 683,8
5	9834611	SC Ara Shoes România SRL	220 667,6	100	Ara Shoes Ag Langenfeld Germania	783
6	21631896	SC Hanil Electronics SRL	163 467,1	100	Hanil Electronics LTD Germania	10 501,5
7	1398367	SC Lloyd Shoes Romania SRL	146 964,3	100	Lloyd Shoes GMBH Sullingen Germania	505,1
8	16957137	SC Ada Fabrica de mobilă SRL	100 937,8	100	Elefant Holding AG – Austria	42 500
9	17506160	SC Faist Mekatronic SRL	96 509,6	100	Faist Limited Marea Britanie	5 307,9
10	17882067	SC Bihore SRL	92 147,8	99,73	Listh Reworld Control Ag Elveția	357,1
11	13718003	SC Masterplast România SRL	90 326,6	71	Masterplast Grup Nyrt Ungaria	36
12	6416487	SC Parisot Green Sofa SRL	88 095,6	79,99	P3G Industries Franța	969,8
Nr. crt.	CUI	Denumire firmă	Cifra de afaceri la 31.12.2010 lei	Cota de participare străină %	Aționari	Capitalul social vărsat lei

13	2397676	SC Hessers Transport SRL	87 361,5	99,00	Centrum Holding BV Belgia	501,2
14	58924	SC Comau România SRL	83 670,6	100	SC Comau Spa Italia	10 315,2
15	66198448	S.C. Rieni Drinks SA	79 309,6	100	Persoane fizice Suedia	124 509,0
16	16512291	SC Lyoness Romania SRL	79 012,4	100	Lyoness Europe AG – Elveția	10,0
17	17882210	SC Reropam SRL	75 343,6	99,73	Listh Reworld Control Ag Elveția	357,1
18	16335762	SC H Essers SRL	69 310,8	100	Henri Essers En Zonen Int NV Belgia	170,2
19	25153581	SC Plexus Services RO SRL	67 983,1	99,90	Plexus Corp Limited – Marea Britanie	250,0
20	18107744	SC Nordic Investments Fund Retail SRL	65 513,8	100	Nordic Investment fund EHF – Islanda	0,2
21	19078540	SC Bella Internațional SRL	63 939,7	100	Persoane fizice Turcia	0,2
22	15087723	SC Connectronics SRL	61 170,5	100	90% Connect Sistem	33,5
23	26128691	SC Shinheung Electronics SRL	58 960,6	100	Shin Heung Precision – Coreea de Sud	41 878,4
24	20571656	SC VPK Packaging SRL	58 204,2	100	VPK Group Belgia	65 143
25	12601233	SC Scandic Distilleries SA	57 993,7	95,25	Persoane fizice Suedia	32 291,2
26	8761295	SC Australian Invest SRL	51 627,7	100	Persoane fizice Austria	193,9
27	26042700	SC Turul Metal SRL	47 910,7	100	Persoană fizică Ungaria	0,2
28	23589496	SC Grass Tech SRL	46 713,7	99,62	Novotech Polonia	996,4
29	12562282	SC Capirom SRL	46 246,3	100	SC Capi SRL Franța	1 168,5
30	18720420	SC Vernicolor SRL	46 045,0	100	GFC SAD Franța	3,5

Sursa: Agenția BNR Bihor

Investitorii provin din majoritatea țărilor europene (în principal din Elveția, Germania, Suedia, Franța, Anglia, Belgia, Ungaria, Polonia, Austria etc.), dar și din țări precum Coreea de Sud, Canada, Turcia etc. Principalele domenii în care s-au realizat investiții străine sunt: fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice, industria alimentară, a băuturilor, a articolelor de încălțăminte, a articolelor de îmbrăcăminte, fabricarea produselor de cauciuc și mase plastice, industria mobilei, prelucrarea lemnului, industria metalurgică, fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor, colectarea, tratarea și eliminarea deșeurilor, extracția petrolului brut și a gazelor naturale, producția și furnizarea energiei electrice și gaze, apă caldă și aer condiționat, construcția de clădiri etc.

Deși s-au realizat investiții importante în județul Bihor, acesta are încă potențial foarte mare de a atrage investitori datorită poziției și cadrului natural deosebit, existenței forței de muncă foarte bine pregătite la universitățile din Oradea și Cluj-Napoca, a apei geotermale care se află în subsolul terenului la o temperatură foarte ridicată, tinerilor care lucrează în străinătate și care pot reveni acasă. Domeniile importante care merită atenție pentru dezvoltarea viitoare a județului sunt: turismul, industria prelucrătoare și agricultura.

Bibliografie

Banca Națională a României	Buletine lunare 2006-2011
Comisia Națională de Prognoză	Rapoarte 2009-2013
Institutul Național de Statistică	Anuarul de comerț internațional al României
Institutul Național de Statistică	Anuarul demografic al României
Institutul Național de Statistică	Anuarul statistic al României 2009, 2010, 2011, 2012
Institutul Național de Statistică	Anuarul statistic al județului Bihor, 2008, 2009, 2010, 2011
Institutul Național de Statistică	Buletine statistice teritoriale
Institutul Național de Statistică	Informații socio-economice despre județul Bihor 2009
Institutul Național de Statistică	Conturi naționale 2007 – 2012
Institutul Național de Statistică	Conturi naționale cu date regionale 2003-2012
Banca Națională a României	Baza de date Sucursala regională Bihor
***	Site-ul instituțiilor de cultură, universităților bihorene și al altor instituții